

70 (1998) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2005 Nr. 17

A. TITEL

*Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het
strafrecht;
Straatsburg, 4 november 1998*

B. TEKST**Convention on the protection of the environment through criminal law**

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other States signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Convinced of the need to pursue a common criminal policy aimed at the protection of the environment;

Considering that unregulated industrial development may give rise to a degree of pollution which poses risks to the environment;

Considering that the life and health of human beings, the environmental media and fauna and flora must be protected by all possible means;

Considering that the uncontrolled use of technology and the excessive exploitation of natural resources entail serious environmental hazards which must be overcome by appropriate and concerted measures;

Recognising that, whilst the prevention of the impairment of the environment must be achieved primarily through other measures, criminal law has an important part to play in protecting the environment;

Recalling that environmental violations having serious consequences must be established as criminal offences subject to appropriate sanctions;

Wishing to take effective measures to ensure that the perpetrators of such acts do not escape prosecution and punishment and desirous of fostering international co-operation to this end;

Convinced that imposing criminal or administrative sanctions on legal persons can play an effective role in the prevention of environmental violations and noting the growing international trend in this regard;

Mindful of the existing international conventions which already contain provisions aiming at the protection of the environment through criminal law;

Having regard to the conclusions of the 7th and 17th Conferences of European Ministers of Justice held in Basle in 1972 and in Istanbul in 1990, and to Recommendation 1192 (1992) of the Parliamentary Assembly,

Convention sur la protection de l'environnement par le droit pénal

Préambule

Les Etats membres du Conseil de l'Europe et les autres Etats signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres;

Convaincus de la nécessité de poursuivre une politique pénale commune tendant à la protection de l'environnement;

Considérant que le développement industriel incontrôlé peut entraîner un niveau de pollution qui risque de mettre en danger l'environnement;

Considérant qu'il est nécessaire de protéger la vie et la santé des êtres humains, le milieu naturel ainsi que la flore et la faune par tous les moyens possibles;

Considérant qu'une utilisation incontrôlée des moyens techniques et une exploitation excessive des ressources naturelles comportent de graves dangers pour l'environnement qui doivent être maîtrisés par des mesures adéquates et concertées;

Conscients que, si la prévention des atteintes à l'environnement doit être recherchée en premier lieu par d'autres moyens, le droit pénal a un rôle important à jouer dans la protection de l'environnement;

Rappelant que les atteintes à l'environnement entraînant des conséquences graves doivent être érigées en infractions pénales passibles de sanctions appropriées;

Souhaitant que des mesures efficaces soient prises pour que les auteurs de telles infractions n'échappent pas aux poursuites et à leurs sanctions, et désireux de renforcer la coopération internationale à cet effet;

Convaincus que les sanctions pénales et administratives prononcées à l'égard des personnes morales peuvent jouer un rôle efficace dans la prévention des atteintes à l'environnement, et constatant la tendance croissante à cet égard au niveau international;

Ayant à l'esprit les conventions internationales existantes qui contiennent déjà des dispositions relatives à la protection de l'environnement par le droit pénal;

Vu les conclusions de la 7e et de la 17e Conférences des ministres européens de la Justice, tenues à Bâle en 1972 et à Istanbul en 1990, et de la Recommandation 1192 (1992) de l'Assemblée parlementaire,

Have agreed as follows:

SECTION I

USE OF TERMS

Article 1

Definitions

For the purposes of this Convention:

- a. “unlawful” means infringing a law, an administrative regulation or a decision taken by a competent authority, aiming at the protection of the environment;
- b. “water” means all kinds of groundwater and surface water including the water of lakes, rivers, oceans and seas.

SECTION II

MEASURES TO BE TAKEN AT NATIONAL LEVEL

Article 2

Intentional offences

1. Each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law:
 - a. the discharge, emission or introduction of a quantity of substances or ionising radiation into air, soil or water which:
 - (i) causes death or serious injury to any person, or
 - (ii) creates a significant risk of causing death or serious injury to any person;
 - b. the unlawful discharge, emission or introduction of a quantity of substances or ionising radiation into air, soil or water which causes or is likely to cause their lasting deterioration or death or serious injury to any person or substantial damage to protected monuments, other protected objects, property, animals or plants;
 - c. the unlawful disposal, treatment, storage, transport, export or import of hazardous waste which causes or is likely to cause death or serious injury to any person or substantial damage to the quality of air, soil, water, animals or plants;
 - d. the unlawful operation of a plant in which a dangerous activity is carried out and which causes or is likely to cause death or serious injury to any person or substantial damage to the quality of air, soil, water, animals or plants;

Sont convenus de ce qui suit:

SECTION I

TERMINOLOGIE

Article 1er

Définitions

Aux fins de la présente Convention:

- a. l'expression «illicite» s'entend de toute violation d'une loi, d'un règlement administratif ou d'une décision prise par une autorité compétente, visant à la protection de l'environnement;
- b. l'expression «eaux» s'entend de tout type d'eaux souterraines et de surface, y compris des eaux des lacs, rivières, fleuves, océans et mers.

SECTION II

MESURES À PRENDRE AU NIVEAU NATIONAL

Article 2

Infractions commises intentionnellement

1. Chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour qualifier d'infractions pénales, en vertu de son droit interne:

- a. le rejet, l'émission ou l'introduction d'une quantité de substances ou de radiations ionisantes dans l'atmosphère, le sol, les eaux, qui:
 - (i) causent la mort ou de graves lésions à des personnes; ou
 - (ii) créent un risque significatif de causer la mort ou de graves lésions à des personnes;
- b. le rejet, l'émission ou l'introduction illicites d'une quantité de substances ou de radiations ionisantes dans l'atmosphère, le sol ou les eaux, qui causent ou sont susceptibles de causer leur détérioration durable ou la mort ou de graves lésions à des personnes, ou des dommages substantiels à des monuments protégés, à d'autres objets protégés, à des biens, à des animaux ou à des végétaux;
- c. l'élimination, le traitement, le stockage, le transport, l'exportation ou l'importation illicites de déchets dangereux qui causent ou sont susceptibles de causer la mort ou de graves lésions à des personnes, ou de causer des dommages substantiels à la qualité de l'air, du sol, des eaux, à des animaux ou à des végétaux;
- d. l'exploitation illicite d'une usine dans laquelle une activité dangereuse est exercée et qui cause ou est susceptible de causer la mort ou de graves lésions à des personnes, ou des dommages substantiels à la qualité de l'air, du sol, des eaux, à des animaux ou à des végétaux;

e. the unlawful manufacture, treatment, storage, use, transport, export or import of nuclear materials or other hazardous radioactive substances which causes or is likely to cause death or serious injury to any person or substantial damage to the quality of air, soil, water, animals or plants,

when committed intentionally.

2. Each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with paragraph 1 of this article.

Article 3

Negligent offences

1. Each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed with negligence, the offences enumerated in Article 2, paragraph 1 a to e.

2. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that paragraph 1 of this article, in part or in whole, shall only apply to offences which were committed with gross negligence.

3. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that paragraph 1 of this article, in part or in whole, shall not apply to:

- subparagraph 1 a ii of Article 2,
- subparagraph 1 b of Article 2, insofar as the offence relates to protect monuments, to other protected objects or to property.

Article 4

Other criminal offences or administrative offences

Insofar as these are not covered by the provisions of Articles 2 and 3, each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to establish as criminal offences or administrative offences, liable to sanctions or other measures under its domestic law, when committed intentionally or with negligence:

a. the unlawful discharge, emission or introduction of a quantity of substances or ionising radiation into air, soil or water;

e. la fabrication, le traitement, le stockage, l'utilisation, le transport, l'exportation ou l'importation illicites de matières nucléaires ou autres substances radioactives dangereuses qui causent ou sont susceptibles de causer la mort ou de graves lésions à des personnes, ou des dommages substantiels à la qualité de l'air, du sol, des eaux, à des animaux ou à des végétaux,

lorsqu'ils sont commis intentionnellement.

2. Chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour qualifier d'infractions pénales, en vertu de son droit interne, toute complicité pour commettre l'une des infractions définies conformément au paragraphe 1 du présent article.

Article 3

Infractions de négligence

1. Chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour qualifier d'infractions pénales, en vertu de son droit interne, lorsqu'elles sont commises par négligence, les infractions énumérées à l'article 2, paragraphe 1 a à e.

2. Tout Etat peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'il se réserve le droit de n'appliquer le paragraphe 1 du présent article, en tout ou en partie, qu'à des infractions commises par négligence grave.

3. Tout Etat peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'il se réserve le droit de ne pas appliquer le paragraphe 1 du présent article, en tout ou en partie:

- à l'alinéa 1 a ii de l'article 2 ;
- à l'alinéa 1 b de l'article 2, dans la mesure où l'infraction concerne des monuments protégés, d'autres objets protégés ou des biens.

Article 4

Autres infractions pénales ou infractions administratives

Dans la mesure où ils ne sont pas couverts par les dispositions des articles 2 et 3, chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour qualifier d'infractions pénales ou d'infractions administratives, passibles de sanctions ou d'autres mesures, en vertu de son droit interne, les faits suivants lorsqu'ils sont commis intentionnellement ou par négligence:

a. le rejet, l'émission ou l'introduction illicites d'une quantité de substances ou de radiations ionisantes dans l'atmosphère, le sol ou les eaux;

- b. the unlawful causing of noise;
- c. the unlawful disposal, treatment, storage, transport, export or import of waste;
- d. the unlawful operation of a plant;
- e. the unlawful manufacture, treatment, use, transport, export or import of nuclear materials, other radioactive substances or hazardous chemicals;
- f. the unlawful causing of changes detrimental to natural components of a national park, nature reserve, water conservation area or other protected areas;
- g. the unlawful possession, taking, damaging, killing or trading of or in protected wild flora and fauna species.

Article 5

Jurisdiction

1. Each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to establish jurisdiction over a criminal offence established in accordance with this Convention when the offence is committed:

- a. in its territory; or
- b. on board a ship or an aircraft registered in it or flying its flag; or
- c. by one of its nationals if the offence is punishable under criminal law where it was committed or if the place where it was committed does not fall under any territorial jurisdiction.

2. Each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to establish jurisdiction over a criminal offence established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present in its territory and it does not extradite him to another Party after a request for extradition.

3. This Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its domestic law.

4. Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that paragraphs 1 c and 2 of this article, in part or in whole, shall not apply.

Article 6

Sanctions for environmental offences

Each Party shall adopt, in accordance with the relevant international instruments, such appropriate measures as may be necessary to enable it

- b. le fait de causer du bruit de manière illicite;
- c. l'élimination, le traitement, le stockage, le transport, l'exportation ou l'importation illicites de déchets;
- d. l'exploitation illicite d'une usine;
- e. la fabrication, le traitement, l'utilisation, le transport, l'exportation ou l'importation illicites de matières nucléaires, d'autres substances radioactives ou de produits chimiques dangereux;
- f. le fait de provoquer de manière illicite des altérations nuisibles dans les éléments naturels d'un parc national, d'une réserve naturelle, d'une zone de conservation de l'eau ou d'autres zones protégées;
- g. la possession, la capture, l'endommagement, la mise à mort ou le commerce illicites d'espèces protégées de la flore et de la faune sauvages.

Article 5

Compétence

1. Chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour établir sa compétence relative aux infractions pénales établies conformément à cette Convention, lorsque l'infraction considérée est commise:
 - a. sur son propre territoire; ou
 - b. à bord d'un navire ou d'un aéronef battant son pavillon; ou
 - c. par un de ses ressortissants si l'infraction est punissable pénalement là où elle a été commise ou si son lieu de commission ne relève d'aucune juridiction.
2. Chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour établir sa compétence relative aux infractions pénales, établies conformément à cette Convention, lorsque l'auteur présumé de l'infraction est présent sur son territoire et ne peut être extradé vers une autre Partie après une demande d'extradition.
3. Dans la présente Convention rien ne saurait être interprété comme excluant l'exercice par une Partie de sa compétence, établie conformément à son droit interne.
4. Chaque Partie peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'elle se réserve le droit de ne pas appliquer les paragraphes 1 c et 2 du présent article, en tout ou en partie.

Article 6

Sanctions réprimant les atteintes à l'environnement

Chaque Partie adopte, conformément aux textes internationaux pertinents, les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour ren-

to make the offences established in accordance with Articles 2 and 3 punishable by criminal sanctions which take into account the serious nature of these offences. The sanctions available shall include imprisonment and pecuniary sanctions and may include reinstatement of the environment.

Article 7

Confiscation measures

1. Each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to enable it to confiscate instrumentalities and proceeds, or property the value of which corresponds to such proceeds, in respect of offences enumerated in Articles 2 and 3.

2. Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it will not apply paragraph 1 of this Article either in respect of offences specified in such declaration or in respect of certain categories of instrumentalities or of proceeds, or property the value of which corresponds to such proceeds.

Article 8

Reinstatement of the environment

Each Party may, at any time, in a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it will provide for reinstatement of the environment according to the following provisions of this article:

a. the competent authority may order the reinstatement of the environment in relation to an offence established in accordance with this Convention. Such an order may be made subject to certain conditions;

b. where an order for the reinstatement of the environment has not been complied with, the competent authority may, in accordance with domestic law, make it executable at the expense of the person subject to the order or that person may be liable to other criminal sanctions instead of or in addition to it.

Article 9

Corporate liability

1. Each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to enable it to impose criminal or administrative sanctions or measures on legal persons on whose behalf an offence referred to in Arti-

dre les infractions, établies conformément aux articles 2 et 3, passibles de sanctions pénales qui tiennent compte de leur degré de gravité. Ces sanctions doivent permettre l'emprisonnement et les sanctions pécuniaires, et peuvent inclure la remise en l'état de l'environnement.

Article 7

Mesures de confiscation

1. S'agissant des infractions énumérées aux articles 2 et 3, chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour lui permettre de confisquer les instruments et les produits ou les biens dont la valeur correspond à ces produits.

2. Tout Etat peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'il n'appliquera pas le paragraphe 1 du présent article, soit en ce qui concerne les infractions spécifiées dans cette déclaration, soit en ce qui concerne certaines catégories d'instruments, de produits ou de biens dont la valeur correspond à ces produits.

Article 8

Remise en l'état de l'environnement

Chaque Partie peut, à tout moment, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, indiquer qu'elle prévoit la remise en l'état de l'environnement conformément aux dispositions suivantes du présent article:

a. les autorités compétentes peuvent ordonner la remise en l'état de l'environnement s'agissant d'une infraction établie conformément à cette Convention. Une telle ordonnance peut être assortie de certaines conditions;

b. lorsqu'une ordonnance de remise en l'état de l'environnement n'a pas été respectée, les autorités compétentes peuvent, conformément au droit interne, la rendre exécutoire aux frais de la personne soumise à l'ordonnance, ou ladite personne peut être passible, alternativement ou cumulativement, d'une autre sanction pénale.

Article 9

Responsabilité des personnes morales

1. Chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour infliger des sanctions et mesures pénales ou administratives aux personnes morales pour le compte desquelles une infraction

cles 2 or 3 has been committed by their organs or by members thereof or by another representative.

2. Corporate liability under paragraph 1 of this article shall not exclude criminal proceedings against a natural person.

3. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply paragraph 1 of this article or any part thereof or that it applies only to offences specified in such declaration.

Article 10

Co-operation between authorities

1. Each Party shall adopt such appropriate measures as may be necessary to ensure that the authorities responsible for environmental protection co-operate with the authorities responsible for investigating and prosecuting criminal offences:

a. by informing the latter authorities, on their own initiative, where there are reasonable grounds to believe that an offence under Article 2 has been committed;

b. by providing, upon request, all necessary information to the latter authorities, in accordance with domestic law.

2. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply paragraph 1 a of this article or that it applies only to offences specified in such declaration.

Article 11

Rights for groups to participate in proceedings

Each Party may, at any time, in a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it will, in accordance with domestic law, grant any group, foundation or association which, according to its statutes, aims at the protection of the environment, the right to participate in criminal proceedings concerning offences established in accordance with this Convention.

visée aux articles 2 ou 3 a été commise par leurs organes, un membre de leurs organes ou d'autres représentants.

2. La responsabilité des personnes morales au sens du paragraphe 1 de cet article n'exclut pas les poursuites contre des personnes physiques.

3. Tout Etat peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'il se réserve le droit de ne pas appliquer le paragraphe 1 du présent article, ou une partie quelconque de ce paragraphe, ou que celui-ci ne s'applique qu'aux infractions spécifiées dans une telle déclaration.

Article 10

Coopération entre autorités

1. Chaque Partie adopte les mesures appropriées qui pourraient être nécessaires pour s'assurer que les services responsables de la protection de l'environnement coopèrent avec les autorités chargées des investigations et des poursuites des infractions pénales:

a. en avisant les autorités en question, de leur propre initiative, lorsqu'il existe des motifs raisonnables de considérer que l'une des infractions énumérées à l'article 2 a été commise;

b. en fournissant, sur demande, aux autorités en question toutes les informations nécessaires, conformément au droit interne.

2. Tout Etat peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'il se réserve le droit de ne pas appliquer le paragraphe 1 a du présent article, ou que celui-ci ne s'applique qu'aux infractions spécifiées dans une telle déclaration.

Article 11

Droits pour des groupes de participer aux procédures

Chaque Partie peut, à tout moment, par une déclaration écrite, adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'elle accordera, conformément à son droit interne, à un groupe, une fondation ou une association qui, d'après son statut, a pour objectif la protection de l'environnement, le droit de participer aux procédures pénales concernant les infractions établies en conformité avec la présente Convention.

SECTION III

MEASURES TO BE TAKEN AT INTERNATIONAL LEVEL

Article 12

International co-operation

1. The Parties shall afford each other, in accordance with the provisions of relevant international instruments on international co-operation in criminal matters and with their domestic law, the widest measure of co-operation in investigations and judicial proceedings relating to criminal offences established in accordance with this Convention.

2. The Parties may afford each other assistance in investigations and proceedings relating to those acts defined in Article 4 of this Convention which are not covered by paragraph 1 of this article.

SECTION IV

FINAL CLAUSES

Article 13

Signature and entry into force

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and non-member States which have participated in its elaboration. Such States may express their consent to be bound by:

- a. signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- b. signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

2. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three States have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1.

4. In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the expression of its consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1.

SECTION III

MESURES À PRENDRE AU NIVEAU INTERNATIONAL

Article 12

Coopération internationale

1. Les Parties, entre elles, s'accordent, conformément aux dispositions des instruments internationaux pertinents sur la coopération internationale dans le domaine pénal et à leur droit interne, les mesures les plus larges de coopération dans les investigations et poursuites judiciaires relatives aux infractions pénales établies conformément à la présente Convention.

2. Les Parties, entre elles, peuvent se prêter assistance dans les investigations et poursuites relatives aux comportements définis à l'article 4 de cette Convention qui ne sont pas couverts par le paragraphe 1 du présent article.

SECTION IV

DISPOSITIONS FINALES

Article 13

Signature et entrée en vigueur

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe et des Etats non membres qui ont participé à son élaboration. Ces Etats peuvent exprimer leur consentement à être liés par:

- a. signature sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation; ou
- b. signature, sous réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation, suivie de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

2. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle trois Etats auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention conformément aux dispositions du paragraphe 1.

4. Pour tout Etat signataire qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date d'expression de son consentement à être lié par la Convention conformément aux dispositions du paragraphe 1.

Article 14

Accession to the Convention

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting the Contracting States to the Convention, may invite any State not a member of the Council of Europe to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.

2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 15

Territorial application

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 16

Relationship with other conventions and agreements

1. This Convention does not affect the rights and undertakings derived from international multilateral conventions concerning special matters.

Article 14

Adhésion à la Convention

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, après avoir consulté les Etats Parties à la Convention, pourra inviter tout Etat non membre du Conseil de l'Europe à adhérer à la présente Convention, par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20d du Statut du Conseil de l'Europe et à l'unanimité des représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité.

2. Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 15

Application territoriale

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout Etat peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 16

Relations avec les autres conventions ou accords

1. La présente Convention ne porte pas atteinte aux droits et obligations découlant de conventions internationales multilatérales concernant des questions particulières.

2. The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

3. If two or more Parties have already concluded an agreement or treaty in respect of a subject which is dealt with in this Convention or otherwise have established their relations in respect of that subject, they shall be entitled to apply that agreement or treaty or to regulate those relations accordingly, in lieu of the present Convention, if it facilitates international co-operation.

Article 17

Reservations

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in Article 3, paragraphs 2 and 3, Article 5, paragraph 4, Article 7, paragraph 2, Article 9, paragraph 3 and Article 10, paragraph 2. No other reservation may be made.

2. Any State which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General.

3. A Party which has made a reservation in respect of a provision of this Convention may not claim the application of that provision by any other Party; it may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision in so far as it has itself accepted it.

Article 18

Amendments

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party, and shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe and to every non-member State which has acceded to or has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 14.

2. Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

2. Les Parties à la Convention peuvent conclure entre elles des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la présente Convention, aux fins de compléter ou de renforcer les dispositions de celle-ci ou de faciliter l'application des principes qu'elle consacre.

3. Lorsque deux ou plusieurs Parties ont déjà conclu un accord ou un traité sur un sujet couvert par la présente Convention, ou lorsqu'elles ont établi d'une autre manière leurs relations quant à ce sujet, elles auront la faculté d'appliquer ledit accord, traité ou arrangement au lieu de la présente Convention, si ce dernier facilite la coopération internationale.

Article 17

Réserves

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, déclarer faire usage d'une ou de plusieurs réserves figurant à l'article 3, paragraphes 2 et 3, à l'article 5, paragraphe 4, à l'article 7, paragraphe 2, à l'article 9, paragraphe 3, et à l'article 10, paragraphe 2. Aucune autre réserve n'est admise.

2. Tout Etat contractant qui a formulé une réserve en vertu du paragraphe précédent peut la retirer en tout ou en partie en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Le retrait prendra effet à la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

3. La Partie qui a formulé une réserve au sujet d'une disposition de la présente Convention ne peut prétendre à l'application de cette disposition par une autre Partie; toutefois, elle peut, si la réserve est partielle ou conditionnelle, prétendre à l'application de cette disposition dans la mesure où elle l'a acceptée.

Article 18

Amendements

1. Les amendements à la présente Convention pourront être proposés par toute Partie, et devront être notifiés par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe aux Etats membres du Conseil de l'Europe et à tout Etat non membre ayant adhéré ou ayant été invité à adhérer à la présente Convention, conformément aux dispositions de l'article 14.

2. Tout amendement proposé par une Partie devra être notifié au Comité européen pour les problèmes criminels qui soumettra au Comité des Ministres son avis sur l'amendement proposé.

3. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the European Committee on Crime Problems and may adopt the amendment.

4. The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5. Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall come into force on the thirtieth day after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Article 19

Settlement of disputes

1. The European Committee on Crime Problems of the Council of Europe shall be kept informed regarding the interpretation and application of this Convention.

2. In case of a dispute between Parties as to the interpretation or application of this Convention, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their choice, including submission of the dispute to the European Committee on Crime Problems, to an arbitral tribunal whose decisions shall be binding upon the Parties, or to the International Court of Justice, as agreed upon by the Parties concerned.

Article 20

Denunciation

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 21

Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe and any State which has acceded to this Convention of:

- a. any signature;

3. Le Comité des Ministres devra examiner l'amendement proposé et l'avis émis par le Comité européen pour les problèmes criminels, et pourra adopter l'amendement.

4. Le texte de tout amendement adopté par le Comité des Ministres, conformément au paragraphe 3 du présent article, devra être soumis à l'acceptation des Parties.

5. Tout amendement, adopté conformément au paragraphe 3 du présent article, prendra effet le trentième jour après que toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général de leur acceptation.

Article 19

Règlement des différends

1. Le Comité européen pour les problèmes criminels du Conseil de l'Europe sera tenu informé de l'interprétation et de l'application de la présente Convention.

2. En cas de différend entre les Parties sur l'interprétation ou l'application de la présente Convention, les Parties s'efforceront de parvenir à un règlement du différend par la négociation ou tout autre moyen pacifique de leur choix, y compris la soumission du différend au Comité européen pour les problèmes criminels, à un tribunal arbitral qui prendra des décisions qui lieront les Parties au différend, ou à la Cour internationale de justice, selon un accord commun entre les Parties concernées.

Article 20

Dénonciation

1. Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 21

Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil de l'Europe et à tout Etat ayant adhéré à la présente Convention:

- a. toute signature;

- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 13 and 14;
- d. any reservation made under Article 17, paragraph 1;
- e. any proposal for amendment made under Article 18, paragraph 1;

- f. any other act, notification or communication relating to this Convention.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

DONE at Strasbourg, the 4th day of November 1998, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State invited to accede to it.

- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à ses articles 13 et 14 ;
- d. toute réserve formulée en vertu de l'article 17, paragraphe 1;
- e. toute proposition d'amendement formulée en vertu de l'article 18, paragraphe 1;
- f. tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

FAIT à Strasbourg, le 4 novembre 1998, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention.

C. VERTALING**Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van strafrecht**

Preamble

De lidstaten van de Raad van Europa en de andere Staten die dit Verdrag hebben ondertekend,

Overwegende dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden;

Overtuigd van de noodzaak een gemeenschappelijk, op de bescherming van het milieu gericht strafrechtbeleid te voeren;

Overwegende dat niet-gereguleerde industriële ontwikkeling kan leiden tot een mate van verontreiniging die risico's met zich meebrengt voor het milieu;

Overwegende dat het leven en de gezondheid van mensen, het milieu en fauna en flora met alle mogelijke middelen moeten worden beschermd;

Overwegende dat uit het ongecontroleerde gebruik van technologie en de overmatige exploitatie van natuurlijke hulpbronnen ernstige gevaren voor het milieu voortvloeien die dienen te worden bestreden door middel van passende en gezamenlijke maatregelen;

Erkennende dat, hoewel aantasting van het milieu primair moet worden voorkomen door andere maatregelen, het strafrecht een belangrijke rol dient te spelen bij de bescherming van het milieu;

In herinnering brengende dat milieuvergrijpen met ernstige gevolgen dienen te worden omschreven als strafbare feiten bedreigd met passende sancties;

Geleid door de wens doeltreffende maatregelen te nemen om te waarborgen dat de plegers van dergelijke feiten niet ontkomen aan vervolging en bestraffing en verlangende zich te beijveren voor internationale samenwerking tot dit doel;

Ervan overtuigd dat het opleggen van strafrechtelijke of bestuursrechtelijke sancties aan rechtspersonen een doelmatige rol kan spelen bij de preventie van milieuvergrijpen, gelet op de stijgende internationale trend in dit opzicht;

Gelet op de bestaande internationale verdragen die reeds bepalingen bevatten gericht op de bescherming van het milieu door middel van strafrecht;

Met inachtneming van de conclusies van de zevende en zeventiende conferentie van de Europese ministers van Justitie gehouden te Basel in 1972 en te Istanbul in 1990 en van Aanbeveling 1192 (1992) van de Parlementaire Vergadering;

Zijn het volgende overeengekomen:

HOOFDSTUK I

GEBRUIK VAN TERMEN

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit Verdrag:

- a. wordt onder „wederrechtelijk” verstaan het overtreden van een wet, een bestuursrechtelijk voorschrift of een besluit van een bevoegde autoriteit gericht op de bescherming van het milieu;
- b. wordt onder „water” verstaan alle soorten grondwater en oppervlaktewater, met inbegrip van het water van meren, rivieren, oceanen en zeeën.

HOOFDSTUK II

MAATREGELEN TE NEMEN OP NATIONAAL NIVEAU

Artikel 2

Opzettelijke delicten

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om in haar nationale recht als strafrechtelijke delicten te omschrijven:
 - a. het lozen, uitstoten of brengen van een hoeveelheid stoffen of ioniserende straling in lucht, bodem of water dat:
 - i. de dood of ernstig letsel van personen ten gevolge heeft; of
 - ii. leidt tot een aanmerkelijk risico van het veroorzaken van de dood of ernstig letsel van personen;
 - b. het wederrechtelijk lozen, uitstoten of brengen van een hoeveelheid stoffen of ioniserende straling in lucht, bodem of water dat blijvende aantasting daarvan of de dood of ernstig letsel van personen of aanzienlijke schade aan beschermde monumenten, andere beschermde objecten, zaken, dieren of planten ten gevolge heeft of waarschijnlijk ten gevolge heeft;
 - c. het wederrechtelijk verwijderen, behandelen, opslaan, vervoeren, uitvoeren of invoeren van gevaarlijk afval dat de dood of ernstig letsel van personen of aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem, water, dieren of planten ten gevolge heeft of waarschijnlijk ten gevolge heeft;
 - d. het wederrechtelijk exploiteren van een inrichting waarin een gevaarlijke activiteit wordt uitgevoerd en dat de dood of ernstig letsel van personen of aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem, water, dieren of planten ten gevolge heeft of waarschijnlijk ten gevolge heeft;

e. het wederrechtelijk vervaardigen, behandelen, opslaan, gebruiken, vervoeren, uitvoeren of invoeren van nucleair materiaal of andere gevaarlijke radioactieve stoffen, dat de dood of ernstig letsel van personen of aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem, water, dieren of planten ten gevolge heeft of waarschijnlijk ten gevolge heeft,

indien opzettelijk gepleegd.

2. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om als strafrechtelijke delicten krachtens haar nationale recht te omschrijven hulp bij of uitlokking van het plegen van enig overeenkomstig het eerste lid van dit artikel omschreven delict.

Artikel 3

Culpose delicten

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om de in artikel 2, eerste lid, onder a tot en met e opgesomde delicten krachtens haar nationale recht als strafrechtelijke delicten te omschrijven indien zij culpoos gepleegd zijn.

2. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat het eerste lid van dit artikel, gedeeltelijk of geheel, slechts van toepassing is op delicten die zijn gepleegd door grove schuld.

3. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat het eerste lid van dit artikel, gedeeltelijk of geheel, niet van toepassing is op:

- artikel 2, eerste lid, onder a, ii,
- artikel 2, eerste lid, onder b, voor zover het feit betrekking heeft op beschermde¹⁾ monumenten, andere beschermde objecten of zaken.

Artikel 4

Andere strafrechtelijke of bestuursrechtelijke delicten

Voor zover deze niet worden bestreken door de bepalingen van de artikelen 2 en 3, neemt elke Partij de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om als strafrechtelijk of bestuursrechtelijk delict te omschrijven, bedreigd met sancties of andere maatregelen krachtens haar nationale recht, indien opzettelijk of door schuld gepleegd:

¹⁾ Noot vertaler: in het Engels staat waarschijnlijk abusievelijk "to protect monuments" i.p.v. to protected monuments.

- a. het wederrechtelijk lozen, uitstoten of brengen van een hoeveelheid stoffen of ioniserende straling in lucht, bodem of water;
- b. het wederrechtelijk veroorzaken van geluid;
- c. het wederrechtelijk verwijderen, behandelen, opslaan, vervoeren, uitvoeren of invoeren van afval;
- d. het wederrechtelijk exploiteren van een inrichting;
- e. het wederrechtelijk vervaardigen, behandelen, opslaan, gebruiken, vervoeren, uitvoeren of invoeren van nucleair materiaal, andere radioactieve stoffen of gevaarlijke chemicaliën;
- f. het wederrechtelijk veroorzaken van veranderingen die schadelijk zijn voor de natuurlijke bestanddelen van een nationaal park, natuurreserveaat, waterwingebied of andere beschermde gebieden;
- g. het wederrechtelijk bezitten, wegnemen, beschadigen, doden van of handelen in beschermde wilde planten- en diersoorten.

Artikel 5

Rechtsmacht

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om de rechtsmacht te omschrijven voor een in overeenstemming met dit Verdrag omschreven strafrechtelijk delict wanneer het delict wordt gepleegd:

- a. op haar grondgebied; of
- b. aan boord van een schip of een luchtvaartuig dat bij haar is geregistreerd of haar vlag voert; of
- c. door een van haar onderdanen indien het delict strafbaar is krachtens het strafrecht van de plaats waar het werd gepleegd of indien de plaats waar het werd gepleegd niet valt onder een territoriale rechtsmacht.

2. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om de rechtsmacht te omschrijven voor een in overeenstemming met dit Verdrag omschreven strafrechtelijk delict, in gevallen waarin een vermoedelijke dader zich bevindt op haar grondgebied en zij deze persoon niet uitlevert aan een andere Partij na een verzoek om uitlevering.

3. Dit Verdrag sluit geen enkele strafrechtelijke rechtsmacht uit uitgeoefend door een Partij in overeenstemming met haar nationale recht.

4. Elke Partij kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat het eerste lid, onder c, en het tweede lid van dit artikel, gedeeltelijk of geheel, niet van toepassing zijn.

Artikel 6

Sancties op milieudelicten

Elke Partij neemt, in overeenstemming met de relevante internationale instrumenten, de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om de in overeenstemming met de artikelen 2 en 3 omschreven delicten te bedreigen met strafrechtelijke sancties die zijn afgestemd op de ernst van deze delicten. De beschikbare sancties omvatten vrijheids- en geldstraffen en kunnen herstel van het milieu omvatten.

Artikel 7

Maatregelen tot verbeurdverklaring

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om haar in staat te stellen hulpmiddelen en opbrengsten, of zaken waarvan de waarde overeenkomt met dergelijke opbrengsten, met betrekking tot de in de artikelen 2 en 3 genoemde delicten verbeurd te verklaren.

2. Elke Partij kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat zij het eerste lid van dit artikel niet zal toepassen hetzij op in een dergelijke verklaring nader aangeduide delicten hetzij op bepaalde categorieën van hulpmiddelen of van opbrengsten of zaken waarvan de waarde overeenkomt met dergelijke opbrengsten.

Artikel 8

Herstel van het milieu

Elke Partij kan, te allen tijde, in een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, verklaren dat zij zal voorzien in herstel van het milieu overeenkomstig de volgende bepalingen van dit artikel:

a. de bevoegde autoriteit kan herstel van het milieu bevelen met betrekking tot een in overeenstemming met dit Verdrag omschreven delict. Een dergelijk bevel kan aan bepaalde voorwaarden worden gebonden;

b. indien niet is voldaan aan een bevel tot herstel van het milieu, kan de bevoegde autoriteit, in overeenstemming met het nationale recht, het bevel doen uitvoeren voor rekening van de persoon tot wie het bevel is gericht, of kan deze persoon worden onderworpen aan andere strafrechtelijke sancties in plaats daarvan of in aanvulling daarop.

Artikel 9

Aansprakelijkheid van rechtspersonen

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om strafrechtelijke of bestuursrechtelijke sancties of maatregelen te kun-

nen opleggen aan rechtspersonen voor rekening van wie een delict bedoeld in de artikelen 2 of 3 is gepleegd door hun organen, of door leden daarvan of door een andere vertegenwoordiger.

2. Aansprakelijkheid van de rechtspersoon krachtens het eerste lid van dit artikel sluit strafrechtelijke vervolging van een natuurlijke persoon niet uit.

3. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat hij zich het recht voorbehoudt het eerste lid van dit artikel of een deel daarvan niet toe te passen of slechts toe te passen op in een dergelijke verklaring nader aangeduide delicten.

Artikel 10

Samenwerking tussen autoriteiten

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om te waarborgen dat de voor milieubescherming verantwoordelijke autoriteiten samenwerken met de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor opsporing en vervolging van strafrechtelijke delicten:

a. door de laatstgenoemde autoriteiten, uit eigen beweging, in te lichten indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat een delict in de zin van artikel 2 is gepleegd;

b. door, op verzoek, alle noodzakelijke inlichtingen te verstrekken aan de laatstgenoemde autoriteiten, in overeenstemming met het nationale recht.

2. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat hij zich het recht voorbehoudt het eerste lid, onder a, van dit artikel niet toe te passen of slechts toe te passen op in een dergelijke verklaring nader aangeduide delicten.

Artikel 11

Recht van groepen om zich partij te stellen in procedures

Elke Partij kan, te allen tijde, in een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat zij in overeenstemming met haar nationale recht, elke groep, stichting of vereniging die overeenkomstig zijn of haar statuten de bescherming van het milieu ten doel heeft, het recht verleent zich partij te stellen in strafrechtelijke procedures inzake in overeenstemming met dit Verdrag omschreven delicten.

HOOFDSTUK III

MAATREGELEN TE NEMEN OP INTERNATIONAAL NIVEAU

Artikel 12

Internationale samenwerking

1. De Partijen werken, in overeenstemming met de bepalingen van relevante internationale verdragen inzake internationale samenwerking in strafzaken en met hun nationale recht, in de ruimst mogelijke mate met elkaar samen bij onderzoek en gerechtelijke procedures met betrekking tot in overeenstemming met dit Verdrag omschreven strafrechtelijke delicten.

2. De Partijen kunnen elkaar bijstand verlenen bij onderzoek en procedures met betrekking tot de in artikel 4 van dit Verdrag omschreven handelingen die niet worden bestreken door het eerste lid van dit artikel.

HOOFDSTUK IV

SLOTBEPALINGEN

Artikel 13

Ondertekening en inwerkingtreding

1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa en Staten die geen lid van de Raad zijn en die hebben deelgenomen aan de uitwerking hiervan. Deze Staten kunnen hun instemming te worden gebonden tot uitdrukking brengen door:

- a. ondertekening zonder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring; of
- b. ondertekening onder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, gevolgd door bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

2. Akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

3. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop drie Staten in overeenstemming met de bepalingen van het eerste lid hun instemming door het Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht.

4. Ten aanzien van elke ondertekenende Staat die later zijn instemming door dit Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking brengt, treedt het in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrij-

ken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop deze zijn instemming tot uitdrukking heeft gebracht door het Verdrag te worden gebonden in overeenstemming met de bepalingen van het eerste lid.

Artikel 14

Toetreding tot het Verdrag

1. Na de inwerkingtreding van dit Verdrag kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa, na raadpleging van de Verdragsluitende Partijen bij het Verdrag, elke Staat die geen lid is van de Raad van Europa uitnodigen tot dit Verdrag toe te treden bij een besluit genomen met de in artikel 20, onder d, van het Statuut van de Raad van Europa bedoelde meerderheid en met algemene stemmen van de vertegenwoordigers van de Verdragsluitende Staten die het recht hebben in het Comité zitting te hebben.

2. Ten aanzien van elke toetredende staat treedt het Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van nederlegging van de akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

Artikel 15

Territoriale toepasselijkheid

1. Elke Staat kan, bij de ondertekening of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het gebied of de gebieden waarop dit Verdrag van toepassing is nader aanduiden.

2. Elke Staat kan, op elk later tijdstip, door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte verklaring de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot elk ander in de verklaring nader aangeduid gebied. Ten aanzien van een dergelijk gebied treedt dit Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van een dergelijke verklaring door de Secretaris-Generaal.

3. Een ingevolge de twee voorgaande leden afgelegde verklaring kan, ten aanzien van elk in deze verklaring nader aangeduid gebied, worden ingetrokken bij een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst door de Secretaris-Generaal van een dergelijke kennisgeving.

Artikel 16

Verhouding tot andere verdragen en akkoorden

1. Dit Verdrag geldt onverminderd de rechten en verplichtingen voortvloeiend uit internationale multilaterale verdragen inzake specifieke kwesties.

2. De Partijen bij het Verdrag kunnen met elkaar bilaterale of multilaterale verdragen sluiten inzake de aangelegenheden die in dit Verdrag worden behandeld teneinde de bepalingen van dit Verdrag aan te vullen of te versterken of de toepassing van de in het Verdrag vervatte beginselen te vergemakkelijken.

3. Indien twee of meer Partijen reeds een akkoord of verdrag hebben gesloten met betrekking tot een onderwerp dat in dit Verdrag wordt behandeld of hun betrekkingen wat betreft dat onderwerp anderszins hebben geregeld, hebben zij het recht dat akkoord of dat verdrag toe te passen of hun betrekkingen dienovereenkomstig te regelen, in plaats van het onderhavige Verdrag, indien dit de internationale samenwerking vergemakkelijkt.

Artikel 17

Voorbehouden

1. Elke Staat kan, ten tijde van de ondertekening of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, verklaren dat hij een of meer van de voorbehouden maakt genoemd in artikel 3, tweede en derde lid, artikel 5, vierde lid, artikel 7, tweede lid, artikel 9, derde lid, en artikel 10, tweede lid. Geen ander voorbehoud kan worden gemaakt.

2. Elke Staat die een voorbehoud heeft gemaakt krachtens het vorige lid, kan dat geheel of gedeeltelijk intrekken door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte kennisgeving. De intrekking wordt van kracht op de datum van ontvangst door de Secretaris-Generaal van een dergelijke kennisgeving.

3. Een Partij die een voorbehoud heeft gemaakt ten aanzien van een bepaling van dit Verdrag kan geen aanspraak maken op de toepassing van die bepaling door een andere Partij; zij kan echter, indien haar voorbehoud gedeeltelijk of voorwaardelijk is, op de toepassing van die bepaling aanspraak maken voor zover zij deze zelf heeft aanvaard.

Artikel 18

Wijzigingen

1. Wijzigingen op dit Verdrag kunnen worden voorgesteld door elke Partij en worden door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa meegedeeld aan de lidstaten van de Raad van Europa en aan iedere Staat die geen lid van de Raad is en is toegetreden of is uitgenodigd toe te treden tot dit Verdrag in overeenstemming met de bepalingen van artikel 14.

2. Elke door een Partij voorgestelde wijziging wordt doorgegeven aan de Europese Commissie voor Strafrechtelijke Vraagstukken die haar oordeel over die voorgestelde wijziging voorlegt aan het Comité van Ministers.

3. Het Comité van Ministers overweegt de voorgestelde wijziging en het door de Europese Commissie voor Strafrechtelijke Vraagstukken voorgelegde oordeel en kan de wijziging aanvaarden.

4. De tekst van iedere wijziging aanvaard door het Comité van Ministers in overeenstemming met het derde lid van dit artikel wordt toegezonden aan de Partijen voor aanvaarding.

5. Iedere in overeenstemming met het derde lid van dit artikel aanvaarde wijziging treedt in werking op de dertigste dag nadat alle Partijen de Secretaris-Generaal in kennis hebben gesteld van hun aanvaarding ervan.

Artikel 19

Regeling van geschillen

1. De Europese Commissie voor Strafrechtelijke Vraagstukken van de Raad van Europa wordt op de hoogte gehouden van de uitlegging en toepassing van dit Verdrag.

2. In geval van een geschil tussen Partijen ten aanzien van de uitlegging of toepassing van dit Verdrag, trachten zij het geschil door onderhandeling of op een andere vreedzame wijze van hun keuze te beslechten, met inbegrip van voorlegging van het geschil aan de Europese Commissie voor Strafrechtelijke Vraagstukken, aan een scheidsgerecht waarvan de uitspraken bindend zijn voor de Partijen, of aan het Internationaal Gerechtshof, als overeengekomen door de betrokken Partijen.

Artikel 20

Opzegging

1. Iedere Partij kan dit Verdrag te allen tijde opzeggen door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

2. Deze opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 21

Kennisgevingen

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa stelt de lidstaten van de Raad van Europa en elke Staat die tot dit Verdrag is toegetreden, in kennis van:

- a. elke ondertekening;

- b. de nederlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c. elke datum van inwerkingtreding van dit Verdrag in overeenstemming met de artikelen 13 en 14;
- d. elk voorbehoud gemaakt ingevolge artikel 17, eerste lid;
- e. elk voorstel tot wijziging ingediend ingevolge artikel 18, eerste lid;
- f. elke andere akte, kennisgeving of mededeling met betrekking tot dit Verdrag.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Straatsburg op 4 november 1998, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar dat zal worden nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet een gewaarmerkt afschrift toekomen aan iedere lidstaat van de Raad van Europa en aan iedere Staat die is uitgenodigd tot dit Verdrag toe te treden.

D. PARLEMENT

Het Verdrag behoeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Verdrag kan worden gebonden.

E. PARTIJGEGEVENS

Definitieve ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, of goedkeuring is voorzien in artikel 13, eerste lid, en toetreding in artikel 14, eerste lid.

Partij	Ondertekening	Ratificatie	Type ¹⁾	In werking	Opzegging	Buiten werking
België	07-05-99					
Denemarken	04-11-98					
Duitsland	04-11-98					
Estland	01-06-01	26-04-02	R			
Finland	04-11-98					
Frankrijk	04-11-98					

Partij	Onder- tekening	Ratifi- catie	Type ¹⁾	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Griekenland	04-11-98					
IJsland	04-11-98					
Italië	06-11-00					
Luxemburg	17-03-99					
Oostenrijk	07-05-99					
Roemenië	15-02-99					
Zweden	04-11-98					

¹⁾ DO=Definitieve ondertekening, R=Ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Italië, 6 november 2000

“Italy reserves itself the right not to apply Article 9, paragraph 1, in the part providing for the adoption of measures to impose criminal sanctions and measures on legal persons on whose behalf an offence referred to in Articles 2 or 3 has been committed by their organs or by members thereof or by another representative.”

G. INWERKINGTREDING

Het Verdrag treedt, ingevolge artikel 14, tweede lid, in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop 3 staten hun instemming door het Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht.

J. VERWIJZINGEN

Titel : Statuut van de Raad van Europa;
Londen, 5 mei 1949

Tekst : *Trb.* 1949, 341

Laatste *Trb.* : *Trb.* 2003, 83

Titel : Statuut van het Internationaal Gerechtshof;
San Francisco, 26 juni 1945

Tekst : *Trb.* 1971, 55 (Engels en Frans)

Trb. 1987, 114 (herziene vertaling)

17

36

Laatste *Trb.* : *Trb.* 1997, 106.

Uitgegeven de *dertiende* januari 2005.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

B. R. BOT